

Et forgiftningstilfælde med døden til følge.

(Af Ester Nørrelykke)

Jens Mathiesen, min farfars bror var født 1858 i Nr. Bork som ligger lige syd for Ringkøbing fjord. I 1886 blev han gift med pigen Marie Kristine Hansen, hvorefter de overtog et husmandssted på Pagårdsmark i Hemmet sogn. De fik hurtigt en børneflokk: Maties Johannes født 1887, Jensine Marie i 1890, Hans Ebbesen 1892, Marinus 1894, Marie Dorthe 1896, Johanne 1900 og endelig Jens født i januar 1902.

Jens Mathiesen døde d. 15. oktober 1901 kun 43 år gammel. Præsten noterede intet angående dødsårsag. I familien fortalte man imidlertid at farfars bror døde efter en forgiftningsulykke med arsenik, så på Landsarkivet i Viborg måtte Bølling-Nr. Home hrd. Fogedprotokol 1900-05 findes frem:

Fogedretten v. R. Krag.

Aar 1901 den 16. Oktober, Formiddag Kl 1 0½. indfandt den ordinære Foged sig i sit Forfald med sin Kst. Fuldmægtig Sonytte med nedentegnede Vidner paa Jens Mathisens Bopæl paa Pagaard Mark i Hemmet hvor da foretages Undersøgelse i Anledning af Husmand af Hemmet Jens Mathisens Dødsmaade.

Det bemærkes, at der i gaar var sket mundtlig Anmeldelse paa Herredskontoret om, at førnævnte Jens Mathiesen var afgaaet ved Døden ved et Forgiftningstilfælde.

Fremstod Afdødes Hustru Marie Kirstine Hansen som forklarer, at Afdøde i Mandags Morges den 14 ds. Kl. ca. 9 opløste noget Arsenik i en Trepægle flaske for dermed at vadske en af deres Køer, der var befængt med Utøj. Efter at det var opløst fyldte det vel ca: 1 Pægl i flasken. Konpetrenden [normalt står der: comparenten, der betyder det afhørte vidne] ved ikke, i hvilket Forhold Opløsningen foretoges, men den var meget stærk, og til Vadsningen skulde den yderligere fortyndes, hvilket foregik i en gammel Gryde, der alene brugtes til dette Øjemed. Til fortyndingen brugtes omtrent det halve af Flaskens Indhold og foregik dette i Kjøkkenet. Efter at Blandingen var foregaaet, satte Afdøde Flasken med Resten af Arsenikopløsningen hen i Kjøkkenvinduet med en Prop i, og gik derefter ud i Kostalden og vadskede Koen, hvilket vel tog et Kvartertid, hvorefter han kom ind og spiste Frokost ved Kjøkkenbordet, og efter at han havde spist noget, tog han Flasken med Arsenikopløsningen og drak af i den Tro, at det var Øl, men da han havde taget et Par Slurk, tog han den fra Munden med det Udbrud, at det Øl smagte da saa sært - Det var da underligt svarede Konpetrenden, hun mente ikke deres Øl fejlede noget, men i det samme kom Manden selv i Tanker om, at det var Arsenikopløsningen, han havde drukket af Konpetrenden beordrede strax Børnene til at komme med noget Mælk og at løbe om til Naboens for at forhøre om de ikke skulde have noget, for det Tilfælde, at de ikke selv havde nok. Manden blev imidlertid saa forvirret, at han ikke sandsede at drikke af Mælken hjemme, men løb selv over til Naboen, hvor han fik noget Mælk og kom derefter tilbage og fik mere Mælk herhjemme, hvorefter hun fik ham til at kaste op, og de troede da, at Giften var kommen op, og at den ikke skulde efterlade Følger saameget mere som Manden efter Opkastningen befandt sig temmelig vel, og de sendte derfor ikke Bud efter Læge. Manden gik strax til sengs og blev liggende i Sengen. Henad Aften begyndte han imidlertid at befinde sig ilde og døde saa Kl. 1 Tirsdag Morges. Konpetrenden bemærker, at de plejede at drikke Øl af en Flaske aldeles lig den Arsenikopløsningen var i, og havde hendes Mand Aftenen forud drukket af Ølflasken, og da han nu i Mandag Formiddag spiste Frokost maa han altsaa have glemmt, at han havde sat Arsenikflasken i Vinduet og troet at det var Ølflasken. Konpetrenden saa nok, at hendes Mand lavede Kreaturvadsken til, men lagde ikke Mærke til, at han stillede Flasken i Vinduet, og Konpetrenden stod da ogsaa i den Tro, at det var Ølflasken.

Konpetrenden og Børnene af hvilke den ældste af dem der er hjemme er 11 Aar g1; spiste Frokost sammen med Afdøde i Mandags Morges, men ingen af dem gav Agt paa, at det var

Arsenikflasken, der stod i Vinduet.

Konpetinden tilføjer, at hendes Mand altid selv vadsked sine Kreaturer med Arsenikopløsning og saaledes var vant til at omgaaes med det. Konpetinden afleverede Flasken med Resten af Arsenikopløsningen, som derefter tages i Besiddelse af Fogden, for at Indholdet kan blive undersøgt. Efter at dette var oplæst for Konpetinden bemærke hun. At det ikke er rigtige, naar det er tilføjet, at hendes Mand foretog Arsenikopløsningen i Mandags.

Opløsningen havde han nemlig foretaget vistnok sidste Efteraar, men han blandede kun i Mandags en del af Opløsningen med Vand. Flasken med Opløsningen opbevarede Afdøde sædvanlig i en Taske, der hængte ude i Klynehuset. Afdøde plejede nemlig ogsaa at vadske Kreaturer for andre, og gik han da med Flasken og Maalen som han brugte til Blandingen, i denne Taske. Konpetinden ved ikke hvor Afdøde fik Arsenik fra, og de har, ikke mere tilbage en den Opløsning, der er i Flasken. Opl. ratit. Aftraadt. [Oplæst, ratificeret (godkendt)]

Da saavidt var passeret kom Distriktslæge Arntz fra Tarm tilstede. Liget blev paavist, og fandtes henliggende i den forreste Stue iført Skjorte det blev derefter synet af Distriktslægen i Overværelse af Fogden. - Ved Undersøgelse fandtes ingen Tegn paa ydre anvendt Vold paa Liget eller Spor af Arsenikforgiftning. Fremstod Afdødes Datter Jensine Marie Mathiasen 11 Aar g1 som forklarer, at hun i Mandags Formiddags saae at hendes Fader lavede noget Kreaturvadsk i Kjøkkenet og brugte hertil noget af Indholdet i en Trepægleflaske men lagde Konpetinden ikke Mærke til, hvor hendes Fader satte Flasken fra sig. Da hendes Fader senere kom ind og spiste Frokost, var hun tilstede og saae da, at Faderen under Frokosten tog en Trepægleflaske fra Vinduet og drak af, og hørte hun han sagde, da han havde drukket at det Øl smagte saa sært, og han har altsaa troet, at det var Øl han drak, hvorefter hendes Fader løb over til Naboen og en Tid efter kom tilbage og fik en stærk Opkastning efter at have drukket Mælk.

Opl. ratit. Demitt. [Dimitteret (aftraadt efter forklaring)]

Derefter fremstod Husmand Jens Jensens Hustru Kirsten Marie Nielsen der forklare, at hun boer ca. 300 Al (?) vest for Afdøde. I Mandags Formiddags kom Afdøde løbende over til dem og traf Konpetinden i Kjøkkenet. Han sagde, at han havde drukket af "Sagerne", og forstod Konpetinden saa strax, at det var Arsenikopløsning, da Konpetinden vidste, at Afdøde havde saadant, som han brugte til Kreaturvadsk. Afdøde saae saa forstyrret ud, og Konpetinden viste ham da, hvor der stod noget Mælk, men løb Konpetinder derpaa sin Vej, da hun ikke kunde taale at se paa ham. Konpetindens Mand, der var hjemme han saa til og gik med Afdøde hjem. Konpetinden nærer ingen Tvivl om, at Afdøde af en Fejltagelse har drukket af Arsenikflasken. Opl. ratit. Demitt. [Dimitteret (aftraadt efter forklaring)]

Og sådan endte sagen Jens Mathiesen "Øllet blev hans skæbne". Ingen blev kendt skyldige i dødsfaldet, som blev betragtet som et hændelig uheld.